Työterveyslaitos

LAUSUNTO 1/1

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
EDUSKUNTA

TyV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne s-postitse 26.3.2021

VNS 7/2020 VP VALTIONEUVOSTON SELONTEKO EU-POLITIIKASTA

Työterveyslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua Valtioneuvoston selonteosta EU-politiikasta. Yleisesti selonteko on laaja-alaisesti laadittu. Se kuvaa oivallisesti Suomen kannalta keskeiset kysymykset ja tavoitteet.

Kun katsoo selonteon tavoitteita covid-19-pandemian, työn murroksen sekä ilmastonmuutoksen luoman epävarmuuden puitteissa, on syytä nostaa esille selonteon polarisoiva luettavuus EU-jäsenvaltioissa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että rimaa tulisi lähteä laskemaan. Ennemminkin on rakennettava matalia, ensimmäisen askeleen polkuja, jotta kaikille jäsenmaille olisi mahdollista edetä samaan suuntaan. Samalla tavoitteet on nähtävä osana globaalia tilannekuvaa, koska digitaalisuutta ja teknologiaa koskevat valinnat Kiina / Yhdysvallat -akselilla muokkaavat merkittävällä tavalla pelikenttää talouden ja työelämän kehittymiselle myös Euroopassa.

Työelämän ja tasa-arvon kehittämisen kannalta selonteko nojaa vahvasti *sosiaaliseen ulottuvuuteen* EU:n painopistealueena. Samalla on kuitenkin tärkeää huomata, että olemme työelämän kehittämisessä täysin uudessa tilanteessa. Voidaankin pohtia, palaammeko enää koskaan covid-19-pandemiaa edeltäneeseen tilanteeseen vai olemmeko jo ajautuneet johonkin uuteen, jota emme vielä täysin ymmärrä.

Kun katsoo yleiseurooppalaista työelämätilannekuvaa, eri maat ovat hyvin erilaisissa tilanteissa siinä, miten työelämä on kehittynyt covid-19-pandemian puhkeamisen jälkeen. Tässä prosessissa suomalainen työelämä on esimerkillisesti osoittanut vahvuutensa. Olemme joustavasti sopeutuneet, uusiutuneet sekä siten jatkaneet yhteiskunnallista toimintaa. Tämä on perustunut pitkäjänteiseen osaamisen kehittämiseen, teknologian hyödyntämiseen sekä yhteisen luottamuspääoman rakentamiseen. Osana EU-työelämän kehittämistä, meidän onkin nähtävä tämä vahvuutena ja mahdollisuutena nöyrästi edistää pohjoismaista työelämämallia.

Samalla meidän on muistettava, että osa meillä sovellettavista tai kehitystyön alla olevista työelämäratkaisuista saatetaan nähdä muualla utopistisina. Tästä syystä meidän on Eurooppa-tasolla tasapainotettava pidemmälle menevät kestävän työelämän ja työurien sekä työn ja muun elämän yhteensovittamisen käsitteet enemmän perustaa luovien työterveys- ja työsuojelukäytäntöjen jalkauttamisen kanssa. Lisäksi meidän on rohkeasti varauduttava mahdollisuuteen ottaa ajatuksellinen johtajuus työelämän kehittämisessä post-covid-19-maailmassa. Osana tätä meidän on ensisijaisesti varmistettava, että uutta työelämää rakentavat ratkaisut saadaan kotikamaralla käyttöön esimerkkinä myös muille.

Antti Koivula
pääjohtaja